

Čo nie je zakázané, je povolené

Imrich Béreš,
predseda Predstavenstva
Prvej stavebnej sporiteľne

V ostatných zopár týždňoch čerí hladinu verejnej mienky vo svete téma úniku viac ako jedenásť a pol milióna dokumentov, ktoré odhaľujú zaujímavé zákulisie z daňového raja – Panamy. Mnohým, ktorých mená boli zverejnené, zamrzol úsmev na tvári. Zamrzol im preto, lebo už neboli bezmenní klienti, ale konkrétne firmy a konkrétni ľudia, ktorí využili, respektíve zneužili systém nízkeho platenia daní.

Či je takáto daňová optimalizácia legálna alebo ilegálna, nevedia sa zhodnúť ani odborníci. Pripustíme, že pre každú firmu je optimalizácia daní jednou z aktivít, ktorými sa zaoberá. Prečo to firmy robia? Hlavným cieľom je nižšie platenie daní a vyšší zisk pre akcionárov. Tým pádom nižší daňový príjem pre štát, ktorý dane vyberá, spravuje a ďalej prerozdeľuje. A tak bohatí bohatnú ešte viac a počet chudobných sa neustále zvyšuje.

Celá kauza však má ešte jeden zásadný rozmer. Na zozname Panama Papers sa ocitli mená politikov z celého sveta. Politikov, ktorí by mali byť morálnym vzorom pre svoje národy. Politikov, ktorí takmer v každom svojom vystúpení sľubujú občanom často nesplniteľné a nabádajú ich na dodržiavanie zákonnosti, práva a pravidiel. Presviedčajú tiež, že iba oni vedia občanom najlepšie zabezpečiť prácu, blahobyt, mier a úspešný život.

Avšak politici, ktorí by mali byť vzorom, sa ocitli na zozname, kto-

“
Čím vyšší je stupeň demokracie v krajine, tým sú morálne konzekvencie pre politika jednoznačnejšie.

rý len ukazuje ich pokryteckosť. Vodu kážu a víno pijú. Často zoderú z občanov to posledné vo vidine lepších zajtrajškov. Zákon by mal platiť bez rozdielu aj pre súčasných i minulých politikov. Politik, ktorý vedie, spravuje a reprezentuje krajinu, by v nej mal platiť dane. Na jednej strane nabádajú na uťahovanie opaskov, a pritom sami kráčia dane vo vlastnom štáte. Je to nemorálne a takíto ľudia by mali z politiky odísť.

Mimoriadne zaujímavé je sledovať reakcie politikov na zverejnené zoznamy. Je to najmä šou utekania z tlačoviek, výpadky pamäti až po náhle spomenutie si, cez výhovorky „ja nič, ja muzikant“ až po zaryté mlčanie. Zaujímavý je aj fakt, že čím vyšší je stupeň demokracie v krajine, tým sú morálne konzekvencie pre politika jednoznačnejšie. Vladári prechádzajú tento moment mlčaním.

Čo nie je zakázané, je povolené, ale aj to, čo je povolené, musí stáť na pevných morálnych základoch.